

amb un caràcter bonhomiós, irònic i generós, i es va esforçar per obrir l'entitat a la gent jove, programant cada diumenge a la tarda sessions cinematogràfiques i teatrals. Joan Pontacq ha estat un mestre en la divulgació de les rutes excursionistes i en la recuperació de camins i viarans, un cercador eficaç dels topònims del país, una persona cabdal en el Centre Excursionista de Banyoles, l'autor acurat d'articles per a la revista *Les Garrotxes*. Sense l'arrelament profund d'aquests tres personatges en el teixit social de la ciutat, Enric Crespi també ha fet una aportació curiosa a la comarca on ha residit els darrers anys. Persona amb múltiples interessos, havia iniciat una sèrie de novel·les ambientades en diferents pobles de la comarca, de les quals només va poder acabar aquestes tres: *Les goges*, *un conte adult de fades*, *Cornellà*, *un episodi feudal* i *Vilauba*, any 64: *L'estiu del centurió*. Descansin en pau.

Creacions | No és la primera vegada que dedico part d'una crònica a una llista de publicacions, edicions i representacions teatrals. Deu ser que la vida cultural pladestanyenca —o l'activitat individual d'alguns pladestanyencs— és rica i diversa. Voldria recordar els guanyadors de premis literaris: Pilar Codony ha obtingut amb *Distòpia* el Premi Documenta, i J. N. Santaaulàlia, el Premi Ciutat d'Alzira en l'apartat de narrativa juvenil per *Something*. Assum Guardiola ha presentat la novel·la finalista del Premi Just Casero, *Blau*, que ja té una segona edició. Marc Vicens, amb *Esperant el núvol: Un viatge als campaments de refugiats saharauis*, ha transformat en còmic els seus quatre

>> Pilar Codony, guanyadora del Premi Documenta. (Foto: L'ALTRA EDITORIAL)

anys de vivències als camps de refugiats saharauis. Toni Muné ha ofert una *Orientació en el medi natural*. I Joan Antoni Abellán divulga un inventari de construccions religioses de la comarca a *Pedres i més pedres*. D'altra banda, el Cor de Teatre continua cantant *a cappella* i Clàudia Cedó ha estrenat *Els àngels no tenen fills*. Doncs no està gens malament.

EL RIPOLLÈS

Text i foto > EUSEBI PUIGDEMUNT

Activitats nadalenesques | Aquesta crònica gira principalment al voltant del Nadal i de les diferents activitats que s'hi associen, per bé que no pas de manera exclusiva. El tret de sortida el va donar el llarg pont de la Puríssima, amb l'encesa de llums nadalenesques i les paradetes dels mercats de Nadal en moltes poblacions ripolleses. No cal ni dir que el desig de recuperar la «normalitat» prepanidèmica va ser la tònica dominant. En la majoria d'aquests mercats o fires s'hi organitzaven altres activitats, com ara tallers per als més xics, música, artesanía, trenets turístics, etc.

Els diferents municipis que van tenir places i carrers amb paradetes són Ribes de Freser, Sant Joan de les Abadesses, Campdevànol, Camprodon (en què el mercat va ser rebatejat per l'Ajuntament amb l'anglicisme *Christmas Market*), Campelles, Planoles i Ripoll, que les va muntar el cap de setmana següent al de la Immaculada. Tant pel temps, que va acompanyar tot i el fred, com pel volum de visitants, es pot dir que es van complir les expectatives.

Pel que fa als concerts de Nadal, presents gairebé arreu de la comarca, cal destacar els següents: el de The Swimming Boys Jazz Quartet i Sophie Allen, que van oferir una audició a la plaça de Sant Eudald de Ripoll en què van combinar peces de jazz amb nadales; el de Santa Cecília, a Molló, en què, aprofitant l'avinentesa que era la Festa Major de la vila, el Trio di Opera va oferir una audició d'aries operístiques combinades amb nadales populars catalanes, i el del municipi de Llanars, on va tenir

>> Mercat de Nadal de Ripoll.

lloc un concert de música tradicional catalana, al recinte de l'església parroquial de Sant Esteve, que va ser a càrrec d'Amadeu Rosell, Jordi Palau i Victòria Katsyuba.

I per acabar amb les notícies relacionades amb el Nadal, cal comentar que les agrupacions excursionistes de Ripoll, Planoles, Vallfogona de Ripollès, Campdevànol i Sant Joan de les Abadesses, complint amb la tradició, han portat en diferents cims del Ripollès els seus pessebres, i que a Camprodon es va organitzar el Caçatió pels boscos de la vall, en què es proporcionava a les famílies un mapa amb coordenades GPS per tal de facilitar-los la cerca.

Homenatge a Joan Triadú | A part de les activitats estrictament nadalenesques, també n'hi ha hagut d'altres que val la pena destacar, com ara l'acte d'homenatge a Joan Triadú que va tenir lloc a la biblioteca Lambert Mata de Ripoll el primer cap de setmana de desembre, en què el rapsode Josep Pedrals va recitar poemes del mateix Triadú i d'altres poetes destacats de la literatura catalana. Per les mateixes dates, i sense moure'ns de Ripoll, el cinema Comtal es va omplir amb motiu de la projecció del documental *Las chicas de Saphil*, que recull la història de centenars de noies (unes noucentes) vingudes d'arreu de l'Estat espanyol per treballar a la ripollesa fàbrica tèxtil Saphil. El testimoni de moltes d'elles que es van quedar a la comarca relata la vida a la colònia de Santa Maria, on se'ls ofería la possibilitat de compatibilitzar la feina amb la seva formació acadèmica; un projecte singular, donat que no se'n coneix cap més al territori.

Ribes de Freser, el darrer cap de setmana de novembre, va acollir el Som

Cultura, la proposta del Patronat de Turisme Costa Brava i Pirineu de Girona d'oferir una visita guiada pel municipi per descobrir-ne la història i la incidència del fenomen de l'estiueig, a la darrerria del segle XIX i principis del XX, en el seu urbanisme. A la vila de les Abadesses, hi van tenir lloc dos actes que cal tenir en compte, l'un, durant el cap de setmana anterior al de la Puríssima, i l'altre, pel del pont: el primer, el recital que la cantant Beth va oferir, amb cançons del seu darrer disc, *Origen*, i amb el qual es cloïa el cicle de tardor del SAT Teatre Centre; i el segon, l'exposició «Apunts d'anatomia», de l'artista Pep Admetlla, a l'Espai Art del Palau de l'Abadia, que mostra obres que, en paraules del mateix Admetlla, «són treballs de recerca aplicats a la manera artística, però amb un fons que no renuncia al concepte científic».

I un darrer apunt de l'àmbit esportiu: Es va inaugurar la temporada d'hivern a Vallter 2000 i a Núria. D'altra banda, la població de Sant Pau de Segúries ha ampliat la xarxa de les vies verdes de la comarca, amb un nou itinerari de 2,6 quilòmetres.

LA SELVA

Text i foto > JOAN DOMÈNECH

Blanes, Lloret, Tossa: La tradició naval | Fent honor als antics constructors de vaixells d'altura i de barques de pesca, romanen encara a les poblacions del litoral excel·lents artesans que reproduïxen a escala, a hores de lleure, embarcacions de tota mena, amb tots els detalls, que

converteixen les seves mostres, d'alt contingut pedagògic, d'altra banda, en autèntiques obres d'art. Un dels més actius és Joan Geremias i Ribas, nascut a Blanes, a Can Mares, una llar de pescadors, casat a Can Pansa, en una família de terrassans, a Lloret, i que, després de la seva jubilació del món de la mecànica, aplica els seus coneixements tècnics a la confecció de miniatures navals. L'estiu passat va exposar a la sala Garcia-Tornel de Blanes. A la tardor ho va fer a la capella dels Sants Metges de Lloret, i ara es prepara per traslladar la seva obra a la Casa de Cultura de Tossa. Els visitants hi podran trobar reproduccions dels vaixells de la marina del vuit-cents i de les drassanes costaneres, barques de tot tipus, amb veles i sense, ormeigs muntats perquè es vegi el seu funcionament, etc. Una autèntica immersió en el món del mar.

GIRONINS A L'EXTERIOR

Text > JORDINA RINCON-TORROELLA, resident als Estats Units

«Doctora, i ara què fem?» Les alarmes dels monitors bramant sense parar creen una simfonia desagraïda i eclèctica. Tots em miren esperant una resposta. És l'1 d'abril del 2020. Les sis i cinc de la tarda. Sis minuts abans que el *busca* comencés a sonar desesperadament, estava revisant els últims detalls del dia per trucar a la meva

companya i passar el torn que havia començat aquella matinada. «Buf, una consulta en el darrer minut... i sembla molt urgent.» Després d'obrir les imatges i de veure un cervell amb infart i la terrible inflamació consegüent, surto a corre-cuita, saltant els esgraons de dos en dos. Em presento: «Jordina, de Neurocirurgia». Tan bon punt arribo m'estan esperant amb els detalls. La Sra. Smith, una matriarca afroamericana de seixanta-vuit anys, teòricament jubilada però que treballa al supermercat on vaig sovint, està intubada a la llitera d'una habitació hermètica de la sala d'emergències. Ja és típic dels Estats Units, això d'estar jubilat però encara treballar. Aquí, l'edat no compta, i la vellesa no sempre es considera el moment per descansar.

En seixanta segons, la metgessa d'urgències i l'infermer em deixen anar frenèticament tota la informació necessària per fer-me una bona idea del que ha passat. Té diabetis i

la pressió alta, i ha arribat paralitzada del costat dret i quasi en coma. Ha tingut una embòlia. Els neuròlegs la varen veure ahir a la nit quan va arribar, però no van poder fer gaire res, atès l'abast del problema; el seu cervell s'ha anat morint per falta d'oxigen. Ara, aquesta inflamació l'empeny a un coma profund. Em poso la bata de plàstic, la mascareta N-95 (una mica encarcerada dels costats perquè l'he fet servir diàriament durant dues setmanes) i una pantalla facial protectora feta pels voluntaris de Baltimore. Mentre assimilo el que està passant i vaig enregistrant la informació que em disparen, intento repassar mentalment els vídeos *quecos* que ens han enviat perquè no ens infectem quan ens posem tot l'equip de protecció personal. «Bona tarda, Sra. Smith», dic, encara que sé del cert que no m'escolta. L'examen neurològic m'acaba de convèncer que l'hem de portar a quiròfan immediatament per descomprimir-li

